

2015/2226(INI)

26.5.2016

MIŠLJENJE

Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja

upućeno Odboru za poljoprivredu i ruralni razvoj

o tome kako se ZPP-om može potaknuti otvaranje radnih mjesta u ruralnim područjima

(2015/2226(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Paloma López Bermejo

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja poziva Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da ruralna područja predstavljaju više od 77 % teritorija EU-a i da su mnoga radna mjesta u tim područjima povezana s poljoprivredom i poljoprivredno-prehrambenom industrijom;
- B. budući da poljoprivreda i poljoprivredno-prehrambena industrija zajedno čine 6 % BDP-a EU-a, odnosno 15 milijuna poduzeća i 46 milijuna radnih mjesta;
- C. budući da je FAO razvio univerzalni okvir za procjenu održivosti prehrambenih i poljoprivrednih sustava (SAFA);
- D. budući da je za marginalizirane zajednice u okviru Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) osigurana srednjoročna potpora u kućanstvu, zdravstvena skrb, obrazovanje i zapošljavanje u ruralnim područjima; budući da je u okviru EPFRR-a moguće uzeti u obzir specifične potrebe izbjeglica te da ga se može iskoristiti za stručno osposobljavanje i svladavanje vještina u različitim sektorima aktivnosti u ruralnim područjima;
- E. budući da je potrebno analizirati, bilježiti i u svim politikama EU-a promicati potencijal žena koje rade i/ili su samozaposlene u poljoprivredi i ruralnim područjima, te ih se niti jednom od politika EU-a ne smije marginalizirati, jer će se na taj način stvoriti temelji za žene pokretače razvoja i inovacija, što će cijelom sektoru pomoći da izađe iz krize; budući da bi žene trebale biti uključene u planove za razvoj sektora na lokalnoj i regionalnoj razini kako bi potonja mogla iskoristiti njihove potrebe, iskustva i vizije, zbog čega bi one trebale posjedovati vještine potrebne za aktivno sudjelovanje u osmišljavanju takvih planova;
- F. budući da bi demografske promjene poput starenja stanovništva i migracijskih tokova mogle biti važan faktor u razvoju planinskih ili zapostavljenih ruralnih područja koja su podložna raseljavanju ili starenju stanovništva;
 - 1. ističe važnost poljoprivrednog i poljoprivredno-prehrambenog sektora za socijalnu i teritorijalnu koheziju zbog njihove uloge u održivom gospodarskom rastu, stvaranju kvalitetnih poslova i održanju ruralnih zajednica; naglašava potrebu za održanjem proračuna ZPP-a i jačanjem njegove socijalne i ekonomske uloge, s posebnim fokusom na mikro i mala gospodarstva i uzimajući u obzir regionalne posebnosti; ističe da bi učinkovita provedba ZPP-a trebala pridonijeti socijalnoj uključenosti u ruralnim područjima, dostojnim životnim i radnim uvjetima te dobrim izgledima za budućnost;
 - 2. podržava globalan razvoj oznaka zemljopisnog podrijetla u cilju zaštite određenih regionalnih karakteristika i kulturne raznolikosti jer su one ključan izvor novih visokokvalitetnih radnih mjesta u ruralnim zajednicama;
 - 3. podržava usklađen pristup između drugog stupa ZPP-a i ostalih fondova EU-a kako bi se pospješila njihova djelotvornost i izbjegle neučinkovitost ili udvostručavanja; ističe

sinergije s Europskim socijalnim fondom, u okviru kojega se poljoprivrednicima ne pruža izravna financijska potpora, ali kojeg se može mobilizirati za potporu osposobljavanju i prilagodbi promjenama u poljoprivrednim aktivnostima i ruralnom gospodarstvu, kao i za potporu socijalnoj inkluziji i borbi protiv siromaštva; naglašava važnost uključenja lokalnih i regionalnih uprava te drugih relevantnih aktera zajednice u upravljanje i osmišljavanje ruralnih politika te bolje pripremljenosti administrativnih jedinica koje rješavaju pitanja vezana uz europske fondove;

4. ističe da je teritorijalna kohezija u EU-u važna te da bi trebala biti zajamčena u okviru politika gospodarskog razvoja prilagođenih izazovima s kojima su suočena ruralna područja; naglašava snažnu povezanost ruralnih sustava, malih zajednica i općina te poziva na bolju sinergiju između instrumenata kohezijske politike i ZPP-a; u tom pogledu ističe važnost integriranog teritorijalnog ulaganja i lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice; smatra da je potrebno podržati ponovnu teritorijalizaciju¹ u slučajevima u kojima su oduvijek postojale veze između zapošljavanja i poljoprivrede i određenog područja kako bi se održala dinamika ruralnih područja i ponovno otvorila radna mjesta;
5. poziva države članice da, s obzirom na njegov priznati uspjeh u otvaranju radnih mjesta u ruralnim područjima, dodijele odgovarajuća financijska sredstva programu LEADER;
6. smatra da ZPP usmjeren prema tržištima vodi ka nestabilnosti cijena i pretjeranoj konkurenciji, što negativno utječe na ruralne prihode i zapošljavanje, a to je bilo vidljivo i tijekom krize u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda nakon ukidanja sustava kvota; poziva Komisiju i države članice da zajamče cijene kojima se u obzir uzima rad proizvođača kako bi se njima i njihovim radnicima osigurao dostojan životni standard, između ostalog mjerama za reguliranje ponude; dijeli zabrinutost zbog negativnog utjecaja na rad u poljoprivredi kojeg bi mogli imati sporazumi o kojima se trenutačno pregovara, kao što su Transatlantsko partnerstvo za trgovinu i ulaganja (TTIP) te potiče Komisiju da ocijeni njihov utjecaj na poljoprivredu; primjećuje da europski visoki standardi u pogledu sigurnosti opskrbe hranom, zdravlja i dobrobiti životinja, koji su ključni za dobivanje povjerenja europskih potrošača, ne bi trebali biti ugroženi ili dovedeni u pitanje sporazumima o trgovini;
7. poziva na odgovarajuće naknade za one sektore i zemlje koji su već suočeni s rizikom uslijed utjecaja ruskog embarga ili sporazuma o slobodnoj trgovini koji su na snazi, kao što su oni sklopljeni s Tunisom ili Marokom;
8. poziva sve države članice da u trenutačnoj situaciji obilježenoj ruskim embargom, padom u potražnji, ukidanjem kvota za proizvodnju mlijeka, kolapsom cijena, povećanjem troškova proizvodnje, većom konkurencijom i većim ekološkim izazovima razmotre na koji bi se način mogla poboljšati konkurentnost njihovih poljoprivrednih aktivnosti kako bi se u sektoru mogla otvoriti nova radna mjesta, čime bi se stvorila dodana vrijednost koja bi se potom ravnomjerno raspodijelila između poljoprivrede i poljoprivredno-prehrambene industrije, posebno kada je riječ o obrtničkoj i maloj proizvodnji; s time u vezi ističe važnost održanja poljoprivrednih gospodarstava na zemljištima, uviđajući njihovu multifunkcionalnu dimenziju zahvaljujući kojoj, povrh svoje primarne uloge, odnosno proizvodnje poljoprivrednih sirovina, imaju i neke druge važne funkcije, kao što

¹ vidi također: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+COMPARL+PE-580.547+02+NOT+XML+V0//EN>

je očuvanje okoliša i doprinos vitalnosti ruralnih područja te uravnoteženosti regionalnog razvoja;

9. ističe da bi gospodarski razvoj u ruralnim područjima trebalo promatrati i u kontekstu njihova socijalnog i demografskog razvoja te da je potrebno obratiti pozornost na pružanje potpore obiteljima te na pomirbu obiteljskog i profesionalnog života;
10. ističe da je potrebno pružiti potporu održivim poljoprivrednim i prehrambenim sustavima, uključujući organsku poljoprivredu, kao i održivo upravljanje tlom, vodom i biološkom raznolikošću, u cilju očuvanja i otvaranja kvalitetnih radnih mjesta u poljoprivredi i ostvarivanja uspješnih ruralnih gospodarstava, uz istovremeno napredovanje prema sve većem stupnju održivosti i manjoj uporabi pesticida;
11. ističe da je europska poljoprivreda trenutno suočena s dosad nezabilježenom krizom koja utječe na osiromašenje poljoprivrednika, stvarajući time rizik odlaska u stečaj i povećan broj samoubojstava; poziva Komisiju da ocijeni socijalni utjecaj te krize, posebno u pogledu gubitka radnih mjesta, naročito u ruralnim područjima;
12. poziva na osnaživanje organizacija proizvođača jer imaju ključnu ulogu u očuvanju interesa malih poljoprivrednika i obiteljskih gospodarstava, te, u skladu s tim, trebaju aktivnije pružati socijalnu potporu radnicima u sektoru;
13. poziva Komisiju i države članice da pruže potporu poduzećima i zadrugama u socijalnoj ekonomiji, uključujući socijalnu poljoprivredu¹, kako bi se potakla socijalna integracija i otvaranje radnih mjesta u ruralnim područjima; prima na znanje aktivnosti ostvarene u okviru Inicijative za socijalno poduzetništvo i poziva Komisiju da poveća doprinos socijalne ekonomije ruralnom razvoju, primjerice izradom akcijskog plana za poduzeća socijalne ekonomije;
14. poziva na okončanje nepoštenih praksi velikih poduzeća za distribuciju hrane u lancu opskrbe hranom kako bi se zajamčile poštene cijene za poljoprivrednike, a samim time održale mogućnosti za otvaranje radnih mjesta u poljoprivredi u ruralnim područjima;
15. zabrinut je zbog toga što se u okviru prvog stupa sadašnjeg ZPP-a favoriziraju veliki poljoprivredni proizvođači, što rezultira ekstremnom tržišnom koncentracijom i nedostatkom inicijativa za zapošljavanje u tim sektorima; stoga u tom pogledu poziva na hitne reforme;
16. poziva na osnaživanje prvog stupa ZPP-a u okviru kojeg se potiču održiva proizvodnja, profitabilna gospodarstva i dostojni prihodi, kao i poštovanje relevantnih kolektivnih ugovora te socijalnog i radnog zakonodavstva bez dodatnog opterećivanja poljoprivrednika;
17. poziva države članice da u svoja nacionalna zakonodavstva prenesu Direktivu 2014/36/EU o sezonskim radnicima; poziva države članice da osiguraju ispravnu provedbu navedene Direktive, a Komisiju da podnese izvješće o stanju njezine provedbe do rujna 2019.; poziva Komisiju da pomoću istraga, anketa i statističkih podataka provede

¹vidi također: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.nat-opinions.25458>

analizu rasprostranjenosti nezakonitih sustava zapošljavanja u EU-u, posebno u onim europskim regijama u kojima su neprijavljeni rad i iskorištavanje radnika u poljoprivredi raširena pojava; ističe da je potrebno osmisliti djelotvorne instrumente, između ostalog i odgovarajuće inspekcije i kontrole, kako bi se zajamčili dostojni radni i životni uvjeti sezonskih radnika u svim regijama EU-a, posebno ondje gdje je to raširena pojava, te da je potrebno osigurati usklađenost s pravima radnika, radnim normama i visokom kvalitetom radnih uvjeta općenito;

18. pozdravlja dosad usvojene mjere za pojednostavljivanje ZPP-a te poziva Komisiju na daljnji razvoj i provedbu mjera za uvođenje proporcionalnosti i fleksibilnosti u vezi s administrativnim opterećenjem u sklopu ZPP-a; te mjere smatra korisnima za poljoprivrednike i neometano funkcioniranje ZPP-a u cjelini;
19. ističe da su mjere za poticanje demografskog razvoja i okruženja koje pogoduje obiteljima u poljoprivrednim područjima već jedan od ciljeva ZPP-a te da im se treba dati više važnosti, kao i pitanjima u vezi s tržištem rada;
20. poziva Komisiju da u svoju procjenu održivosti prehrambenih i poljoprivrednih sustava (SAFA) uključi pokazatelje koje je predložio FAO, naročito one vezane uz zapošljavanje i društvenu dobrobit;
21. ističe da se poljoprivredna poduzeća moraju pridržavati nacionalnih propisa o zapošljavanju i socijalnom osiguranju; smatra da bi svako uvođenje dodatnih uvjeta za ostvarivanje plaćanja iz prvog stupa ZPP-a znatno povećalo opseg administrativnog opterećenja poljoprivrednika i ograničilo njihov potencijal za otvaranje novih radnih mjesta;
22. poziva na aktivniju ulogu socijalnih partnera uz upravna tijela i, kada je potrebno, organizacije civilnog društva u razvoju i provedbi zajedničke poljoprivredne politike, a u cilju otvaranja kvalitetnih radnih mjesta, osiguranja usklađenosti sa zakonodavstvom o radu, borbe protiv neprijavljenog rada, jamčenja visokih zdravstvenih i sigurnosnih standarda i poticanja socijalne i ekonomske integracije ruralnih radnika, posebno izbjeglica, migranata i sezonskih radnika;
23. naglašava potrebu za promicanjem aktivnih mjera i politika kojima se ističe pozitivna uloga migracije u poticanju ekonomskog rasta i jačanju socijalne kohezije u ruralnim područjima;
24. ističe važnost kvalitetnog stručnog usavršavanja koje obuhvaća naukovanje i stjecanje vještina, uključujući digitalne vještine, za poljoprivrednike i radnike u poljoprivredi, posebno za mlade koji tek ulaze na tržište rada, kako bi se mogli prilagoditi promjenama u poljoprivredi i poljoprivredno-prehrambenom sektoru u promjenjivom globalnom okruženju uz jamstvo dostatne i visokokvalitetne proizvodnje hrane;
25. ističe da su pristup informacijsko-telekomunikacijskoj infrastrukturi i pokrivenost širokopojasnim internetom, kao i osposobljavanje u digitalnim vještinama, ključni za modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava i bolji pristup cjeloživotnom učenju radnika u poljoprivredi i poljoprivrednika, ali i za otvaranje radnih mjesta i poduzeća u ruralnim područjima;

26. ističe da je potreba za digitalnim razvojem u ruralnim područjima ključni element u otvaranju novih održivih radnih mjesta, kao i da potreba za ostvarenjem tzv. digitalnih sela podrazumijeva više od pristupa širokopojasnom internetu;
27. potiče države članice da među mladim poljoprivrednicima na osposobljavanju promiču program ERASMUS+, između ostalog i njegov dio namijenjen naukovanju, kako bi ih potakli da steknu nove tehničke i lingvističke vještine u inozemstvu;
28. naglašava posebnu korist koju od učenja kroz rad i naukovanja imaju ruralna područja u kojima je stopa nezaposlenosti često visoka, a pristup centrima za osposobljavanje ograničen;
29. podsjeća da je u EU-u svake godine manje poljoprivrednih zemljišta; naglašava da je očuvanje površina namijenjenih uzgoju ključno za očuvanje radnih mjesta u ruralnim područjima; poziva države članice da razmijene najbolje prakse i razviju dodatne instrumente koji bi omogućili pristup zemljištu u ruralnim područjima s visokom stopom nezaposlenosti i to ne samo kroz vlasništvo, već i kroz participativno korištenje i upravljanje posjedom, u skladu s nacionalnom praksom; u tom kontekstu ističe da će poboljšanje pristupa zemljištu kroz instrumente kao što su poljoprivredne banke, ponovno stjecanje napuštenih zemljišta, uspostava socijalnih zadruga, nacionalne subvencije i lakši pristup kreditiranju doprinijeti zapošljavanju u poljoprivredi, posebno mladih i žena; podsjeća na to da su mjere za omogućavanje prijelaza generacija i početak rada mladih poljoprivrednika od presudne važnosti;
30. podsjeća na činjenicu da prosječan europski poljoprivrednik posjeduje svega 12 hektara zemlje i da je 70 % poljoprivrednih gospodarstava površine manje od 5 hektara; primjećuje da, zbog svoje veličine i strukture, poljoprivredna gospodarstva često ne mogu zaposliti radnike na puno radno vrijeme ili visokokvalificirane radnike; stoga potiče Komisiju i države članice da donesu poticajne mjere za poslodavce;
31. naglašava važnost donošenja odredbi o olakšanom prijenosu poljoprivrednih gospodarstava, uzimajući u obzir da često imaju veliku nasljednu vrijednost;
32. smatra da je poljoprivreda, a posebno obiteljska poljoprivreda, jedini najvažniji utjecaj za očuvanje ekonomske i socijalne strukture u ruralnim područjima; u tom pogledu smatra da bi obiteljska poljoprivreda postala održivija osnaživanjem postojećih gospodarstava, što bi potaknulo otvaranje novih radnih mjesta u lokalnim područjima;
33. prima na znanje ključan doprinos žena ruralnoj ekonomiji; zabrinut je zbog niske stope prisutnosti žena u ruralnim i poljoprivrednim poslovima gdje čine 45 % radne snage, iako u tim područjima predstavljaju 50 % stanovništva; ukazuje na činjenicu da su žene nerazmjerno pogođene neizvjesnim i nestandardnim radnim uvjetima; naglašava da je situacija ozbiljnija u pogledu njihova pristupa vlasništvu poljoprivrednog gospodarstva jer žene su vlasnice samo 29 % gospodarstava;¹ potiče na rješavanje problema rodne neravnoteže u ruralnim područjima kako bi se poboljšali uvjeti rada za žene i njihov pristup zemlji; primjećuje da je u ruralnim područjima stopa rodne neravnoteže za 10 % veća nego drugdje; ističe da je u europske poljoprivredne i ruralne politike potrebno

¹ http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/536466/IPOL_STU%282015%29536466_EN.pdf

uključiti rodno pitanje; s tim u vezi ističe važnost ažuriranih statističkih podataka o vlasništvu nad poljoprivrednim gospodarstvima i zaposlenosti žena u ruralnim područjima;

34. poziva na obranu prava na pristup javnim uslugama kao što su škole i ustanove za zdravstvenu skrb u ruralnim područjima i malim planinskim zajednicama kako bi se zadržala njihova dinamika i privlačnost, na zadržavanje postojećih radnih mjesta i otvaranje novih i na okončanje depopulacije u ruralnim područjima poticanjem stanovnika da ostanu ili se ondje nastane; primjećuje da inovativna rješenja, poput multimodalnih platformi, kojima je ruralnom stanovništvu omogućen brzi i učinkoviti pristup uslugama, mogu doprinijeti zaštiti pristupa javnim uslugama; podržava uvođenje sustava minimalnog dohotka na razini država članica kako bi se osigurao dostojni prihod stanovnicima ruralnih područja i promicala socijalna kohezija u svakoj državi članici, s obzirom na visoku stopu siromaštva i socijalne isključenosti u ruralnim područjima.

**REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA
U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE**

Datum usvajanja	24.5.2016
Rezultat konačnog glasovanja	+: 39 -: 7 0: 5
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Laura Agea, Tiziana Beghin, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Elena Gentile, Arne Gericke, Thomas Händel, Marian Harkin, Danuta Jazłowiecka, Agnes Jongerius, Jan Keller, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Kostadinka Kuneva, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Javi López, Morten Løkkegaard, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Georgi Pirinski, Marek Plura, Terry Reintke, Maria João Rodrigues, Claude Rolin, Anne Sander, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Ulrike Trebesius, Marita Ulvskog, Tatjana Ždanoka
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Michèle Alliot-Marie, Maria Arena, Amjad Bashir, Lynn Boylan, Rosa Estaràs Ferragut, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Joachim Schuster, Csaba Sógor, Helga Stevens, Ivo Vajgl, Tom Vandenkendelaere, Gabriele Zimmer
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Fernando Ruas